

BEZPIECZEŃSTWO W SZKOLE
PROCEDURY OBOWIĄZUJĄCE W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 2 Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI
IM. MARII KONOPNICKIEJ W IŁAWIE

Opracowanie zawiera:

1. Postanowienia ogólne.
2. Regulamin bezpiecznego zachowania się uczniów w szkole
  - 2.1. Bezpieczeństwo i higiena
  - 2.2. Zasady zachowania się uczniów przebywających na terenie obiektu szkolnego w czasie trwania zajęć i po ich zakończeniu.
  - 2.3. Zasady korzystania z pomieszczeń szkoły, urządzeń i sprzętu szkolnego.
3. Obowiązki pracowników szkoły w obszarze – bezpieczeństwo
  - 3.1. Zajęcia edukacyjne
  - 3.2. Usprawiedliwiania nieobecności, zwolnienia uczniów z lekcji, odwołania lekcji
  - 3.3. Odwołanie zajęć pozalekcyjnych
  - 3.4. Przerwa między lekcjami
  - 3.5. Apele i uroczystości szkolne
4. Regulamin postępowania w razie wypadku
  - 4.1. Wypadek ucznia
  - 4.2. Wypadek pracownika szkoły
5. Procedury pożarowe
  - 5.1. Podstawy uruchomienia procedury
  - 5.2. Sygnał alarmowy – sposób ogłoszenia alarmu
  - 5.3. Przydział obowiązków
  - 5.4. Zasady prowadzenia ewakuacji
6. Procedury postępowania nauczycieli w przypadku:
  - 6.1. Zagrożenia poczucia bezpieczeństwa
  - 6.2. Znalazienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych i innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów.
  - 6.3. Zamachu terrorystycznego.
  - 6.4. Współpracy z policją.
  - 6.5. Współpracy z poradnią psychologiczno-pedagogiczną.

1. Postanowienia ogólne.

- 1) Celem procedur jest zwiększenie poziomu bezpieczeństwa uczniów w szkole poprzez:
  - wdrażanie zasad postępowania warunkujących bezpieczeństwo dziecka,
  - usystematyzowanie zasad postępowania wobec uczniów,
  - zwiększenie kontroli nad osobami wchodzącymi na teren szkoły,
  - zapewnienie sprawnej organizacji pracy oraz przepływu informacji pomiędzy podmiotami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo na terenie szkoły.
- 2) Procedury dotyczą:
  - kadry zarządzającej,
  - nauczycieli,
  - rodziców/prawnych opiekunów uczniów,
  - uczniów,
  - pracowników administracji i obsługi.

- 3) Uczeń przebywa w budynku szkolnym pod opieką nauczycieli dyżurujących od godziny 7:50 do 16.10 lub pod opieką nauczycieli świetlicy od godziny 7:00 do 16.30.
- 4) W trakcie trwania zajęć lekcyjnych tj. od godziny 8.10 do godziny 16.10 drzwi szkolne pozostają zamknięte.
- 5) Wejście na teren szkoły oraz wyjście ze szkoły umożliwia wyznaczony do tego celu przez dyrekcję pracownik szkoły.
- 5) W trakcie trwania zajęć lekcyjnych, rodzice uczniów oraz inni interesanci załatwiający sprawy w sekretariacie, u kierownika administracyjnego, u intendenta, u pedagoga, u psychologa oraz konsultacji z nauczycielami udają się bezpośrednio do miejsca spotkania.
- 5) Dopuszcza się przebywanie rodziców uczniów niepełnosprawnych w szkole.

2. Regulamin bezpiecznego zachowania się uczniów w szkole

2.1. Bezpieczeństwo i higiena

- 1) Uczniowie mają prawo do:
  - Ochrony swego zdrowia i bezpieczeństwa,
  - Uzyskania pierwszej pomocy w razie wypadku lub nagłego zachorowania.
- 2) Uczniowie mają obowiązek:
  - przebywać podczas przerw na terenie szkoły
  - podczas przerw zachowywać się spokojnie, nie biegać, nie zagrażać swoim zachowaniem bezpieczeństwu innych, nie wychodzić poza teren szkoły,
    - wchodzić do sali komputerowej pod opieką nauczyciela,
    - po ostatniej lekcji w danym dniu zejść do szatni, spokojnie ubierać się i opuścić szkołę,
    - o złym samopoczuciu zameldować wychowawcy, innemu nauczycielowi lub dyrektorowi.
- 3) Uczniowie nie mogą:
  - zapraszać do szkoły osób obcych,
  - nosić biżuterii zagrażającej bezpieczeństwu,
  - pić alkoholu, używać środków odurzających i palić tytoniu,
  - siadać na parapetach,
  - stukać, uderzać przedmiotami, otwierać okien na oścież oraz wychylać się przez nie, jak i wyrzucać przez okna jakichkolwiek przedmiotów,
    - przynosić do szkoły przedmiotów zagrażających bezpieczeństwu własnemu i innych,
    - niszczyć mienia szkoły stanowiącego własność społeczną,
    - uczniowie przychodzą do szkoły najwcześniej na 15 minut przed rozpoczęciem zajęć,
    - uczniowie mają zakaz korzystania z telefonów komórkowych na terenie szkoły. W przypadku gdy nauczyciel zobaczy, że uczeń używa telefonu ma prawo zarekwirować go i wezwać do szkoły rodziców.

2.2. Zasady zachowania się uczniów przebywających na terenie obiektu szkolnego w czasie trwania zajęć i po ich zakończeniu

- 1) Uczeń może przebywać na terenie obiektu szkoły w czasie trwania zajęć szkolnych (15 minut przed rozpoczęciem pierwszej lekcji i 10 minut po zakończeniu swoich zajęć).
- 2) Uczniowie, którzy są członkami kół zainteresowań, świetlicy szkolnej oraz innych zajęć pozalekcyjnych mogą przebywać na terenie szkoły w uzgodnieniu z nauczycielem prowadzącym dane zajęcia.
- 3) W uzasadnionych przypadkach uczniowie mogą przebywać w szkole tylko za zgodą dyrektora.

- 4) Uczniowie przebywający na terenie obiektu szkolnego zobowiązani są do przestrzegania tygodniowego planu zajęć w szczególności do punktualnego rozpoczynania zajęć.
- 5) W czasie przerw między lekcjami w okresie jesienno – zimowym uczniowie przebywają na korytarzach szkolnych, natomiast w okresie wiosenno – letnim mogą opuścić budynek szkolny i przebywać na boisku szkolnym pod opieką pełniącego dyżur nauczyciela.
- 6) Po przyjeździe do szkoły uczeń pozostawia w szatni bądź w szafce okrycie wierzchnie i zmienia obuwie (w okresie od października do marca).
- 7) W czasie od rozpoczęcia zajęć do ich zakończenia uczeń nie może opuszczać terenu szkoły.
- 8) Uczniowie nie uczęszczający na lekcje religii powinni być zwalniani z lekcji po uprzednim pisemnym oświadczeniu rodziców lub prawnych opiekunów.
- 9) Jeżeli zajęcia edukacyjne wymagają opuszczenia terenu szkoły uczniowie wychodzą na zewnątrz pod opieką prowadzącego zajęcia nauczyciela.
  - Nauczyciel wyznacza godzinę i miejsce spotkania przed wyjściem poza teren szkoły (wycieczki, rajdy, biwaki, kino, inne).
  - Nauczyciel ponosi za uczniów całkowitą odpowiedzialność.
  - Co najmniej 7 dni przed planowaną wycieczką, nauczyciel wypełnia „Kartę wycieczki” zgodnie z regulaminem wycieczek.
- 10) Na wycieczce szkolnej uczeń stosuje się do Regulaminu Wycieczek Szkolnych i godnie reprezentuje szkołę.
- 11) Wszystkie imprezy organizowane na terenie szkoły po zakończeniu zajęć lekcyjnych mogą odbywać się jedynie za pozwoleniem dyrektora szkoły.
- 12) Zabrania się wnoszenia na teren szkoły papierosów i innych używek, niebezpiecznych przedmiotów, substancji łatwopalnych oraz leków (uwaga: leki mogą być używane tylko w przypadku pisemnej informacji rodziców o konieczności ich stosowania).
- 13) Uczniowie zobowiązani są do poszanowania majątku szkolnego i dbania o czystość i estetykę pomieszczeń oraz terenów wokół szkoły, utrzymania czystości i higieny w sanitariatach.
- 14) Na klatkach schodowych obowiązuje ruch prawostronny i zakaz biegania.
- 15) Dla zachowania bezpieczeństwa w czasie przerw obowiązuje zakaz biegania również na korytarzach szkolnych.
- 16) W przypadku zagrożenia pożarowego i ogłoszenia akcji ewakuacyjnej uczniowie zobowiązani są zachować spokój i podporządkowanie się poleceniom nauczyciela lub kierującego akcją ewakuacyjną.
- 17) Na terenie szkoły obowiązuje zakaz korzystania z telefonów komórkowych.
- 18) Podczas lekcji obowiązuje zakaz konsumowania posiłków.

2.3. Zasady korzystania z pomieszczeń szkoły, urządzeń i sprzętu szkolnego

- 1) Uczeń może korzystać ze wszystkich pomieszczeń szkolnych z wyjątkiem kotłowni i pomieszczeń gospodarczych oraz ze sprzętu szkolnego i pomocy naukowych za wiedzą i zgodą a także pod nadzorem wychowawcy lub nauczyciela prowadzącego zajęcia.
- 2) Zasady przebywania w pomieszczeniach bibliotek, stołówki i pracowni szkolnych oraz zasad korzystania ze sprzętu i wyposażenia tych pomieszczeń podane są w odrębnych regulaminach.
- 3) Uczniowie zobowiązani są do szanowania i dbania o powierzone im mienie szkolne, pomoce naukowe i sprzęt służący wszystkim uczniom i pracownikom szkoły i używanie go zgodnie z przeznaczeniem i zachowaniem zasad bezpieczeństwa.
- 4) W przypadku nieumyślnego uszkodzenia lub zniszczenia mienia szkolnego uczeń zobowiązany jest niezwłocznie powiadomić o tym fakcie nauczyciela. Jeżeli szkoda powstała w wyniku rażącego zaniedbania, kradzieży lub spowodowana została rozmyślnie przez ucznia rodzice lub prawni opiekunowie zobowiązani są do niezwłocznego jej pokrycia.

- 5) Zachowanie w szatni:
- uczniowie mogą przebywać w szatni w celu zmiany obuwia i pozostawienia odzieży wierzchniej,
  - uczniowie po zakończonych lekcjach schodzą do szatni,
  - uczniowie mają obowiązek szanować własne i cudze rzeczy pozostawione w szatni,
  - szkoła nie ponosi odpowiedzialności za drogie obuwie i kosztowną odzież pozostawione w szatni.

3. Obowiązki pracowników szkoły w obszarze – bezpieczeństwo

3.1. Zajęcia edukacyjne

Prowadzenie i odbywanie zajęć w każdej klasopracowni i sali gimnastycznej powinno być zgodne z zasadami bhp i z regulaminem obowiązującym w tych pomieszczeniach. Na początku roku szkolnego na pierwszych zajęciach nauczyciel zapoznaje uczniów z regulaminem pracowni oraz z zasadami bhp. Za bezpieczeństwo uczniów podczas lekcji odpowiada nauczyciel.

- 1) Nauczyciel zobowiązany jest do przestrzegania ustalonych godzin rozpoczęcia i końca zajęć edukacyjnych.
- 2) Zajęcia edukacyjne rozpoczynają się od sprawdzenia obecności uczniów oraz odnotowania nieobecności uczniów w dzienniku lekcyjnym.
- 3) Przed rozpoczęciem zajęć nauczyciel powinien zadbać o właściwe oświetlenie.
- 4) Po zakończeniu lekcji nauczyciel, wychodząc z sali, uchyla okno (bądź okna w zależności od temperatury na zewnątrz) w celu wywietrzenia sali.
- 5) Podczas zajęć nauczyciel nie może pozostawić uczniów bez opieki.
- 6) W wyjątkowych sytuacjach, jeśli nauczyciel musi wyjść z sali ze względów zdrowotnych, zgłasza ten fakt nauczycielowi z sali obok (sytuacja taka nie zwalnia jednak z odpowiedzialności za uczniów). Nauczyciel z sali obok łączy klasy i sprawuje opiekę nad uczniami.
- 7) Uczniów, którzy muszą skorzystać z toalety, nauczyciel zwalnia pojedynczo.
- 8) W przypadku nagłego wypadku należy natychmiast udzielić poszkodowanemu pierwszej pomocy. O zaistniałej sytuacji niezwłocznie powiadomić rodziców ucznia oraz dyrektora szkoły.

3.2. Odwołanie zajęć pozalekcyjnych

Za odwołanie zajęć pozalekcyjnych organizowanych przez szkołę odpowiada prowadzący zajęcia nauczyciel (wpis do dzienniczków ucznia).

W przypadku choroby lub nagłej nieobecności nauczyciela w pracy, za odwołanie zajęć w kolejnych dniach odpowiadają dyrektor i wychowawcy (w formie pisemnej lub telefonicznej).

Za odwołanie zajęć pozalekcyjnych organizowanych przez instytucje zewnętrzne oraz za bezpieczeństwo dzieci przed zajęciami i podczas tych zajęć odpowiada organizator.

Za odwołanie zajęć nauczania indywidualnego odpowiada nauczyciel prowadzący.

3.3. Przerwa między lekcjami

Uczniowie po skończonej lekcji wychodzą na przerwę na korytarz szkolny. Uczniowie w czasie przerw mogą udać się do biblioteki szkolnej. Niedozwolone jest bieganie uczniów po korytarzach.

Wszystkie problemy, zaistniałe konflikty uczeń zgłasza nauczycielowi dyżurującemu.

Za bezpieczeństwo uczniów w czasie przerwy odpowiadają nauczyciele dyżurujący zgodnie z grafiką dyżurów. Nieobecność nauczyciela na dyżurze nie zwalnia go z odpowiedzialności za bezpieczeństwo uczniów.

Jeżeli nauczyciel jest nieobecny w pracy, to dyżur za niego pełni nauczyciel – zastępca wyznaczony przez dyrektora szkoły.

Organizację i harmonogram dyżurów nauczycieli opracowuje dyrektor bądź inna wyznaczona przez niego osoba.

W okresie wiosennym i letnim uczniowie przerwy mogą spędzać na terenie boiska szkolnego pod opieką dyżurujących zgodnie z grafikiem nauczycieli.

3.4. Apele i uroczystości szkolne

Przed każdym apelem bądź uroczystością szkolną wszyscy uczniowie spotykają się z nauczycielem, z którym mają zajęcia w salach lekcyjnych. W trakcie spotkania nauczyciel ma obowiązek: sprawdzić obecność uczniów w klasie, przypomnieć o obowiązku kulturalnego zachowania się w trakcie uroczystości szkolnej.

Po spotkaniu w klasie nauczyciel odprowadza uczniów na miejsce uroczystości, gdzie uczniowie wraz z nauczycielem zajmują wyznaczone dla nich miejsce. Po zakończeniu uroczystości uczniowie wraz z nauczycielami opuszczają miejsce zorganizowanej uroczystości, według kolejności zgodnej z planem rozmieszczenia uczniów i udają się do swoich klas.

4. Regulamin postępowania w razie wypadku

4.1. Wypadki uczniów

Postępowanie w razie wypadku ucznia pozostającego pod opieką szkoły lub placówki regulują przepisy:

- 1) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 roku w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (DzU z dnia 22 stycznia 2003 roku, Nr 6, poz. 69).
- 2) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 października 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.

Procedury postępowania:

Nauczyciel, który jest świadkiem wypadku lub zajścia, w którym są poszkodowani, jest zobowiązany do podjęcia czynności ograniczających skutki zdarzenia:

- 1) Udziela wymaganej pierwszej pomocy przedmedycznej lub zapewnia ją poprzez zgłoszenie do pielęgniarki lub wezwanie pogotowia/ lekarza (jeżeli obrażenia u poszkodowanego ucznia są poważne i wymagana jest natychmiastowa pomoc medyczna) oraz informuje dyrektora szkoły.
- 2) Upewnia się (po udzieleniu pomocy przedmedycznej), czy uczeń może uczestniczyć w dalszych zajęciach, czy musi udać się do lekarza lub wrócić do domu.
- 3) Powiadamia o wypadku rodziców lub prawnych opiekunów poszkodowanego ucznia.
- 4) Jeśli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku należy pozostawić nienaruszone w celu dokonania oględzin.
- 5) Nauczyciel powiadamia natychmiast dyrektora szkoły, a pod jego nieobecność osobę kierującą placówką. Jeżeli powiadomienie bezpośrednie dyrektora albo osoby kierującej placówką w danej chwili jest niemożliwe, powiadamia pracownika szkoły, z którym ma kontakt i który może przekazać tę informację dyrektorowi szkoły.
- 6) Jeśli wypadek zdarzy się w godzinach wieczornych (np. w czasie dyskoteki klasowej), gdy nie ma Dyrekcji szkoły i pielęgniarki, nauczyciel sam podejmuje decyzje (np. o udzieleniu pierwszej pomocy przedmedycznej, o wezwaniu pogotowia, wezwaniu policji itp.), postępując zgodnie z zasadami bhp i obowiązującymi procedurami oraz informuje o tym Dyrektora szkoły (telefonicznie). Bezwzględnie informuje o zajściu rodziców ucznia, który uległ wypadkowi.
- 7) Jeśli wypadek zdarzy się w czasie wycieczki/"zielonej szkoły" wszystkie decyzje podejmuje kierownik wycieczki i odpowiada za nie.

4.2. Wypadki pracowników

Postępowanie w razie wypadku pracownika regulują przepisy prawne:

- 1) Pracownikowi, który uległ wypadkowi w razie zaistnienia potrzeby przysługuje natychmiastowa pomoc ze strony innego nauczyciela lub pracownika szkoły, w razie ich nieobecności, pomoc ucznia.
- 2) Pracownik, który uległ wypadkowi, jeżeli pozwala na to jego stan zdrowia, oraz każdy pracownik, który zauważył wypadek lub dowiedział się o nim, jest zobowiązany niezwłocznie powiadomić dyrektora szkoły.
- 3) Należy w miarę możliwości zabezpieczyć miejsce wypadku.
- 4) Osoba zgłaszająca wypełnia formularz o nazwie „Zawiadomienie o wypadku przy pracy” i przekazuje go Inspektorowi BHP.
- 5) Inspektor BHP (w razie konieczności) zabezpiecza miejsce wypadku, niezwłocznie powiadamia Dyrektora Szkoły i powołuje zespół powypadkowy.
- 6) Zespół powypadkowy ustala okoliczności wypadku zgodnie z aktualnymi przepisami prawnymi i sporządza stosowną dokumentację.

5. Procedury pożarowe

5.1. Podstawy uruchomienia procedury

W jakiej sytuacji:

- zagrożenie pożarowe
- inne miejscowe zagrożenie

Inne miejscowe zagrożenie jest to zdarzenie wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody niebędące pożarem ani klęską żywiołową, stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska, któremu zapobieżenie lub którego usunięcie skutków nie wymaga zastosowania nadzwyczajnych środków. Np. awaria instalacji gazowej, zamach terrorystyczny, katastrofa budowlana, itd.

Każdy kto zauważy pożar lub inne zagrożenie ma obowiązek powiadomić dyrektora, gdy nie ma w pobliżu przełożonego, a zwłoka byłaby niekorzystna zarządzić ewakuację.

Nie należy zwlekać z alarmowaniem straży pożarnej i ogłoszeniem ewakuacji.

5.2. Sygnał alarmowy – sposób ogłoszenia alarmu

Sygnał alarmowy obowiązujący w szkole to sygnał dźwiękowy (dzwonek) przerywany (dzwonek, przerwa, dzwonek, przerwa itd.) (--- --- ---),

Sygnał dźwiękowy powinien trwać do czasu zakończenia ewakuacji lub do czasu gdy pozwolą na to warunki.

W przypadku awarii bądź braku dzwonka alarm ogłaszany jest poprzez gońców zapowiedzią słowną: Uwaga! Uwaga! Ogłaszam alarm ewakuacyjny szkoły.

Miejsce do ewakuacji: Na miejsce zbiórki wyznacza się boisko szkolne

5.3. Przydział obowiązków

Woźny lub osoba zastępująca:

- sprawdza czy wszystkie wyjścia ewakuacyjne są otwarte, jeżeli nie to natychmiast je otwiera,
- wyłącza dopływ prądu,
- wykonuje inne czynności zlecone przez dyrektora.

Dyrektor:

- powiadamia służby ratunkowe wg. ustalonej kolejności,
- podejmuje decyzję o ewakuacji,
- organizuje akcję ratowniczą,

- sprawdza stan uczniów, nauczycieli i pracowników administracyjnych,
- współdziała ze służbami ratowniczymi.

Wychowawcy klas, nauczyciele:

- nakazują opuszczenie budynku uczniom,
- nadzorują przebieg ewakuacji,
- wykonują polecenia dyrektora.

5.4. Zasady prowadzenia ewakuacji

Ewakuację prowadzi się w każdym przypadku poprzez wyjście z danego pomieszczenia – dalej przez pionowe i poziome drogi ewakuacyjne zgodnie z oznakowaniem kierunków ewakuacji. Ostateczna decyzja dotycząca kierunku ewakuacji należy do opiekuna grupy i zależy od zaistniałej sytuacji, niekoniecznie musi pokrywać się z kierunkiem określonym przez znaki ewakuacyjne).

Po zarządzeniu ewakuacji nauczyciele i pozostały personel szkoły znajdujący się w pomieszczeniach budynku ma za zadanie:

- otworzyć drzwi na drogach komunikacji ogólnej i ewakuacyjne zapasowe,
- wyłączyć lub zabezpieczyć urządzenia i materiały, które stwarzają zagrożenie,
- kierować ewakuacją.

Nauczyciele pod, których opieką przebywają uczniowie mają za zadanie zająć się jedynie tą grupą, jej ewakuacją i bezpieczeństwem.

Opuszczając sale lekcyjne nie zabieramy żadnych rzeczy ze sobą, pozostawiamy drzwi do pomieszczeń zamknięte (nie na klucz), okna również powinny zostać zamknięte. Nauczyciel, opiekun grupy zabiera ze sobą dziennik lekcyjny. Po opuszczeniu obiektu nauczyciel udaje się z grupą uczniów na boisko sportowe, ustawia w dwuszeregu i sprawdza obecność. Tak ustawiona grupa pozostaje na miejscu razem z nauczycielem, opiekunem do czasu wydania odpowiednich decyzji przez dyrektora (lub DAR – dowódcę akcji ratowniczej).

W czasie ewakuacji należy kierować się zaistniałą sytuacją przy zachowaniu poniższych zasad:

- nie przeciskać się w przeciwnym kierunku do ruchu ludzi,
- izolować pomieszczenia w których powstał pożar od pozostałych przez zamknięcie drzwi,
- w pierwszej kolejności ewakuować osoby z tych pomieszczeń gdzie występuje realne zagrożenie dla życia i zdrowia oraz osoby niepełnosprawne,
- na poszczególnych odcinkach całej drogi nadzorować ewakuację,
- nie dopuszczać do powstania spiętrzeń, bezwładnego ruchu, względnie paniki,
- zachować spokój i opanowanie,
- łagodzić powstającą sytuację napięciowo - nerwową,
- nie dopuścić do powracania pracowników i uczniów w poprzednie miejsca,
- w przypadku zaginięcia osoby natychmiast zgłosić ten fakt pierwszemu napotkanemu strażakowi pytając go o nazwisko,
- udzielić w razie potrzeby pierwszej pomocy przedmedycznej i lekarskiej,
- podporządkować się kierującemu akcją ratowniczą,
- w przypadku konieczności ratowania lub samoratowania się z zadymionego pomieszczenia należy pamiętać, że najmniejsze zadymienie występuje przy posadzce trzeba więc pełzać lub czołgać się i głowę trzymać jak najniżej.

6. Procedury postępowania w innych przypadkach

6.1. Zagrożenia poczucia bezpieczeństwa

Nauczyciel bądź pracownik szkoły, który jest świadkiem agresywnego zachowania uczniów (bójka, pobicie) jest zobowiązany do:

- 1) Natychmiastowej słownej i stanowczej reakcji na zaistniałą sytuację, tzn.

- rozdzielić uczniów i odizolować sprawcę od ofiary,
  - zgłosić fakt do wychowawcy klasy oraz dyrektora szkoły,
  - udzielić poszkodowanemu uczniowi pierwszej pomocy, jeżeli takiej wymaga.
- 2) Wychowawca przeprowadza rozmowę o charakterze ostrzegawczym z uczniem bądź uczniami biorącymi udział w zdarzeniu agresywnym celem ustalenia przyczyn - konfrontacji zdarzenia.
  - 3) Wychowawca natychmiast wzywa do szkoły rodziców uczniów (zarówno sprawcy jak i ofiary zdarzenia).
  - 4) Uczeń, który dopuścił się zachowania agresywnego otrzymuje pis do kart zachowania bądź też naganę wychowawcy klasy.
  - 5) W przypadku poważnego naruszenia nietykalności osobistej dyrektor szkoły zgłasza sprawę agresji fizycznej na policję celem wyciągnięcia konsekwencji prawnych wobec agresora.

6.2. Znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych i innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów.

- 1) Nauczyciel uniemożliwia dostęp osób postronnych do znalezionych materiałów.
- 2) Powiadamia dyrektora szkoły.
- 3) Dyrektor celem zapewnienia bezpieczeństwa przebywającym na terenie szkoły ogłasza ewakuację szkoły zgodnie z opracowaną procedurą.
- 4) Dyrektor powiadamia służby ratownicze (straż pożarną, policję) oraz Warmińsko - Mazurskiego Kuratora Oświaty.

6.3. Zamachu terrorystycznego.

Efektywność wszelkich działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie aktom terroryzmu jest pochodną skuteczności służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo kraju i gotowości społeczeństwa do wspierania tych działań oraz wzajemnego zaufania i odpowiedzialności za wspólne dobro.

INFORMACJE OGÓLNE DOTYCZĄCE TERRORYZMU

Terroryzm, to szeroki termin oznaczający użycie siły lub przemocy w stosunku do osób lub własności, w celu:

- zastraszenia,
- przymuszenia,
- okupu.

Skutki terroryzmu mogą obejmować znaczną liczbę ofiar, uszkodzenia budynków, zakłócenia w dostępie do podstawowych usług, takich jak: elektryczność, dostawy wody, opieka medyczna, telekomunikacja, komunikacja miejska.

W strukturach polskiej Policji funkcjonują pododdziały antyterrorystyczne i komórki minersko - pirotechniczne, specjalnie przygotowane do tego, aby zapobiegać i stawiać czoła atakom terroru.

Najgroźniejszym z możliwych aktów terrorystycznych jest zamach bombowy.

Specyfika zamachu bombowego polega na tym, że nie rozróżnia on "swoich" czy "obcych", natomiast broń palna jest skierowana przez terrorystę w konkretną osobę, porywa się określonego człowieka.

Ofiarą zamachu może stać się każdy, kto będzie przebywał w pobliżu miejsca wybuchu. Nie mają na to wpływu jego poglądy polityczne lub stan majątkowy. Ofiarą może stać się również matka z dzieckiem na spacerze, emeryt czy też biznesmen wychodzący z banku.

W przypadku ataku terrorystycznego, szczególnie bombowego w większości przypadków ofiarami są ludzie, którzy nie mają nic wspólnego z działaniami politycznymi!

Zdarzają się przypadki, że podłożona bomba zostanie ujawniona przed eksplozją. Specjaliści posługują się w tym przypadku terminem "incydent bombowy".

Właściwe zachowanie w przypadku wystąpienia takiej sytuacji jest niezwykle ważne dla przebiegu zdarzenia, jego skutków i działania specjalistów policyjnych.
Informacji o zagrożeniu incydem bombowym nie wolno bagatelizować ani lekceważyć.

ZAPAMIĘTAJ !

- Wybuch jest sytuacją nagłą i nieodwracalną;
- Jeśli widzisz "bombę", to ona "widzi" też ciebie, a to oznacza, że jesteś w polu jej rażenia.

SYMPTOMY WYSTĄPIENIA ZAGROŻENIA INCYDENTEM BOMBOWYM.

Zainteresowania i uwagi wymagają:

- rzucające się w oczy nietypowe zachowania osób,
- pozostawione bez opieki przedmioty typu: teczki, paczki, pakunki itp.,
- osoby ubrane nietypowo do występującej pory roku,
- samochody, a w szczególności furgonetki pozostawione w nietypowych miejscach tj. w pobliżu kościołów, synagog, meczetów lub miejsc organizowania imprez masowych, zawodów sportowych i zgromadzeń.

Należy jednak pamiętać, że terrorysta nie zawsze musi wyróżniać się z tłumu szczególnym wyglądem. O swoich spostrzeżeniach poinformuj: nauczycieli, dyrektora lub służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo obiektu lub Policję.

JAK POSTĘPOWAĆ W SYTUACJACH ZAGROŻENIA INCYDENTEM BOMBOWYM?

Oto kilka rad, przygotowanych przez ekspertów z Biura Operacji Antyterrorystycznych Komendy Głównej Policji.

Możesz przygotować się na wypadek powstania tego typu zagrożenia w miejscach użyteczności publicznej:

- pomyśl, którędy w pośpiechu można się ewakuować z budynku, metra, sklepu lub innych zatłoczonych miejsc. Zapamiętaj, gdzie znajdują się klatki schodowe i wyjścia ewakuacyjne, a przede wszystkim tzw. drogi ewakuacyjne.
- zwróć uwagę na ciężkie lub łatwo tłukące się przedmioty, które mogą być przesunięte, rzucone lub zniszczone podczas wybuchu. Zapamiętaj elementy z najbliższego otoczenia.

Pamiętaj o tym, aby nie przyjmować od obcych osób żadnych pakunków, nie pozostawiać własnego bagażu bez opieki.

Jeżeli jesteś osobą, która dowiedziała się o podłożeniu ładunku wybuchowego lub ujawniła przedmiot niewiadomego pochodzenia, co do którego istnieje podejrzenie, że może on stanowić zagrożenie dla osób i mienia, powinienes natychmiast ten fakt zgłosić:

- nauczycielom lub dyrektorowi
- służbom odpowiedzialnym za bezpieczeństwo na tym terenie - w najbliższej jednostce Policji, władzom administracyjnym.

Informacji takiej nie należy rozpowszechniać, gdyż jej przekazanie osobom trzecim, może doprowadzić do paniki i w konsekwencji utrudnić przeprowadzenie sprawnej ewakuacji osób z zagrożonego miejsca. Zawiadamiając Policję staraj się podać następujące informacje:

- rodzaj zagrożenia i źródło informacji o zagrożeniu (informacja telefoniczna, ujawniony podejrzany przedmiot),
- treść rozmowy z osobą przekazującą informację o podłożeniu ładunku wybuchowego,
- numer telefonu, na który przekazano informację o zagrożeniu oraz dokładny czas jej przyjęcia,
- opis miejsca i wygląd ujawnionego przedmiotu.

Ogłoszenie alarmu bombowego oraz procedury postępowania w czasie zagrożenia "bombowego":

- 1) Do czasu przybycia Policji należy w miarę istniejących możliwości zabezpieczyć zagrożone miejsce, zachowując elementarne środki bezpieczeństwa, bez narażania siebie i innych osób na niebezpieczeństwo.
- 2) Po przybyciu Policji na miejsce incydentu bombowego, przejmuje ona dalsze kierowanie akcją.
- 3) Należy bezwzględnie wykonywać polecenia policjantów.
- 4) Przy braku informacji o konkretnym miejscu podłożenia "bomby" użytkownicy pomieszczeń powinni sprawdzić swoje miejsce pracy i jego bezpośrednie otoczenie celem odnalezienia przedmiotów nieznanego pochodzenia.
- 5) Podejrzanych przedmiotów NIE WOLNO DOTYKAĆ! O ich lokalizacji należy powiadomić administratora obiektu.
- 6) Pomieszczenia ogólnodostępne (korytarze, klatki schodowe, windy, toalety, piwnice, strychy) oraz najbliższe otoczenie zewnętrzne obiektu sprawdzają i przeszukują osoby wyznaczone lub służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo w danej instytucji.
- 7) Po ogłoszeniu ewakuacji należy zachować spokój i opanowanie, pozwoli to sprawnie i bezpiecznie opuścić zagrożony rejon.
- 8) Po ogłoszeniu ewakuacji w miejscu twojej pracy należy je opuścić, zabierając rzeczy osobiste (torebki, siatki, nesesery itp.).
- 9) Identyfikacją i rozpoznawaniem zlokalizowanego ładunku wybuchowego oraz jego neutralizacją zajmują się uprawnione i wyspecjalizowane jednostki i komórki organizacyjne Policji.

Jak powinieneś zachować się po otrzymaniu informacji o podłożeniu lub groźbie podłożenia "bomby"?:

- podczas działań, związanych z neutralizacją "bomby", zastosuj się do poleceń Policji,
- ciekawość jest niebezpieczna - jak najszybciej oddal się od miejsca zagrożonego wybuchem,
- informuj jak największe grono osób, będących w strefie zagrożonej lub kierujących się w jej stronę,
- po ogłoszeniu alarmu i zarządzeniu ewakuacji w obiektach publicznych, np. szkołach, kinach, niezwłocznie udaj się do wyjścia, zgodnie ze wskazaniem administratora budynku lub wskazaniami upoważnionych osób,
- w przypadku włączenia parkingu dla pojazdów w strefę zagrożenia, nie "ratuj" na siłę swojego samochodu - życie jest ważniejsze,
- powyższe procedury obowiązują także we wszystkich rodzajach transportu publicznego.

PODSUMOWUJĄC - PAMIĘTAJ

- zachowaj spokój i zorientuj się jak bezpiecznie opuścić niebezpieczną strefę,
- zawsze stosuj się do poleceń osób kierujących akcją ewakuacyjną lub ratowniczą,
- jeżeli nie podjęto działań zapobiegawczych powiadom stosowne służby,
- nigdy nie dotykaj podejrzanych przedmiotów niewiadomego pochodzenia pozostawionych bez opieki.

INFORMACJA NA TEMAT TELEFONÓW ALARMOWYCH

999 - Pogotowie Ratunkowe,

998 - Straż Pożarna,

997 - Policja,

6.4. Współpracy z policją.

Policja jest instytucją wspierającą działania szkoły w zakresie profilaktyki, pomocy doraźnej oraz w sytuacjach wymagających nagłych interwencji.

Pomoc kierowana jest do uczniów, rodziców, nauczycieli oraz innych pracowników szkoły.

1) Współpraca w zakresie pracy profilaktyczno – wychowawczej

Szkoła i policja utrzymują stałą współpracę w zakresie profilaktyki zagrożeń;

Koordinatorami współpracy są wychowawcy, dyrektor szkoły oraz specjalista ds. nieletnich i patologii właściwej jednostki policji;

Do współpracy ze szkołą zobowiązani są również policjanci posterunku, w rejonie którego znajduje się szkoła;

W celu ustalenia zakresu działań profilaktycznych, na terenie szkoły jednorazowo w ciągu roku szkolnego, przeprowadzana jest diagnoza potrzeb środowiska szkolnego;

Na podstawie diagnozy środowiska szkolnego oraz diagnozy środowiska lokalnego przeprowadzanej przez policję, ustala się zakres działań profilaktycznych;

Działania profilaktyczne obejmują:

- spotkania wychowawców, nauczycieli, dyrektorów szkół i rodziców z zaproszonymi specjalistami ds. nieletnich i patologii, podejmujące tematykę zagrożeń przestępczością, demoralizacją dzieci i młodzieży oraz uzależnieniami;
- spotkania tematyczne uczniów z udziałem policjantów m.in. na temat odpowiedzialności nieletnich za popełniane czyny karalne, prawnych aspektów narkomanii, wychowania w trzeźwości, unikania zagrożeń czy zachowań ryzykownych itp.
- wspólny – szkoły i policji- udział w lokalnych programach profilaktycznych związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom oraz zapobieganiem demoralizacji i przestępczości nieletnich;

2) Współpraca w zakresie pomocy doraźnej

Pomoc doraźna udzielana szkole ze strony policji, opiera się na wymianie informacji o zagrożeniach i zdarzeniach zagrażających życiu i zdrowiu uczniów występujących na terenie szkoły.

Wychowawca, nauczyciel czy inny pracownik szkoły, który stwierdzi istnienie okoliczności świadczących o demoralizacji nieletniego, w szczególności naruszanie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego, używanie alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawianie nierzędu, włóczęgostwo, udział w grupach przestępczych, ma obowiązek odpowiedniego przeciwdziałania temu, a przede wszystkim zawiadomienia o tym dyrektora szkoły, a następnie rodziców lub opiekunów nieletniego.

Szkoła w powyższych sytuacjach, podejmuje wobec ucznia środki zaradcze (powiadomienie rodziców, ostrzeżenia ucznia, skierowanie do specjalistów itp.).

Gdy wyczerpane zostaną środki możliwe do wykorzystania przez szkołę w określonej sytuacji, dyrektor szkoły powiadamia policję.

Po przekazaniu sprawy policji, dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

3) Współpraca w sytuacjach wymagających nagłych interwencji

Sytuacje wymagające nagłej interwencji występują zawsze, gdy dochodzi do popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat, lub w przypadku, gdy któryś z uczniów stał się ofiarą czynu karalnego.

Dyrektor szkoły lub pedagog szkolny w takich sytuacjach, wzywa do szkoły policję, przekazując informację o zdarzeniu;

W przypadku, gdy uczeń jest sprawcą czynu karalnego, nauczycieli i innych pracowników szkoły obowiązują następujące etapy postępowania:

- niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły,
- ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia,
- przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły pod opiekę,

- powiadomienie rodziców ucznia – sprawcy,
- niezwłoczne powiadomienie policji w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała itp.), lub sprawca nie jest uczniem szkoły a jego tożsamość nie jest nikomu znana,
- zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa, lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji.

W przypadku, gdy uczeń stał się ofiarą czynu karalnego, nauczycieli obowiązują następujące etapy postępowania:

- udzielenie pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnienie jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza w przypadku, gdy ofiara doznała obrażeń,
- niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły,
- powiadomienie rodziców ucznia,
- niezwłoczne wezwanie policji w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać policję.

Każda dotycząca uczniów wizyta policjanta w szkole, powinna być wcześniej zasygnalizowana dyrektorowi lub uzgodniona z innym pracownikiem szkoły.

6.5 Współpracy z poradnią psychologiczno-pedagogiczną.

1) Współpraca w zakresie pomocy psychologiczno - pedagogicznej dla uczniów z trudnościami dydaktycznymi lub wychowawczo - dydaktycznymi:

- osobą, która podejmuje decyzje o skierowaniu ucznia do poradni psychologiczno - pedagogicznej może być nauczyciel przedmiotu, wychowawca lub rodzic,
- decyzje o potrzebie skierowania podejmuje się na podstawie obserwacji ucznia, analizy jego osiągnięć szkolnych lub zachowania,
- nauczyciel, wychowawca przekazuje rodzicom informacje o swoich spostrzeżeniach dotyczących ucznia, informuje ich o celu skierowania oraz o możliwości otrzymania pomocy psychologiczno - pedagogicznej lub innej specjalistycznej, na terenie poradni*,
- wychowawca wypełniają przygotowany przez poradnię kwestionariusz, potrzebny przy rejestracji ucznia w poradni.

Zgłoszenia w poradni dokonuje rodzic (opiekun) ucznia, który następnie zostaje poinformowany o ustalonym terminie badania.

W wyznaczonym dniu badania, rodzic osobiście udaje się z dzieckiem do poradni, uczeń w tym dniu ma usprawiedliwioną nieobecność.

Jeżeli poradnia w wyniku postępowania diagnostycznego wydaje opinię psychologiczno - pedagogiczną, to ma ona charakter jawny; rodzice mają jednak prawo do zachowania wyników badań w tajemnicy.

Jeżeli rodzic udzieli informacji nt. wyników badań czy konsultacji (przekaze opinię czy orzeczenie), wówczas szkoła podejmuje działania, stosowne do zawartych w opinii zaleceń.

Rodzic ma prawo do indywidualnego, osobistego kontaktu z poradnią psychologiczno - pedagogiczną (bez skierowania); na prośbę specjalisty z poradni, wychowawca przygotowuje opinię o uczniu.

* na terenie poradni rodzic może otrzymać pomoc psychologiczno - pedagogiczną w zakresie:

- diagnozowania i korekty przyczyn trudności w nauce,
- korygowania zaburzeń emocjonalnych,

- nauki metod pracy z dzieckiem,
- poradnictwa specjalistycznego,
- specjalistycznych terapii,
- wskazania możliwości kształcenia dla dzieci z wadami fizycznymi, przewlekłymi schorzeniami lub trudnościami w nauce,
- kształtowania umiejętności rozpoznawania uzdolnień dziecka, wskazywania sposobów ich rozwijania,
- treningu umiejętności wychowawczych "Szkoła dla rodziców",.

2) Współpraca w zakresie pomocy – psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów zdolnych

Osobą, która podejmuje decyzję o skierowaniu ucznia zdolnego do poradni psychologiczno-pedagogicznej, może być nauczyciel, wychowawca lub rodzic.

Decyzję o potrzebie skierowania podejmuje się na podstawie obserwacji ucznia, analizy jego osiągnięć szkolnych i pozaszkolnych.

Nauczyciel, wychowawca lub pedagog przekazuje rodzicom informacje o swoich spostrzeżeniach dotyczących ucznia, informuje ich o celu skierowania. Wspólnie: nauczyciel przedmiotu, pedagog i rodzic, podejmują decyzję czy celem badania ma być indywidualny program czy tok nauczania z danego przedmiotu.

Po dokonaniu wstępnej analizy kierunku uzdolnień ucznia, nauczyciel przedmiotu i wychowawca przygotowują opinię, zawierającą opis funkcjonowania ucznia w aspektach intelektualnym, emocjonalnym i społecznym na terenie szkoły i w domu oraz opis jego dotychczasowych osiągnięć.

Zgłoszenia w poradni i wyznaczenia terminu badań, dokonuje rodzic.

W wyznaczonym dniu badania, rodzic osobiście udaje się z dzieckiem do poradni, uczeń w tym dniu ma usprawiedliwioną nieobecność.

Jeżeli poradnia w wyniku postępowania diagnostycznego wydaje opinię psychologiczno - pedagogiczną, to ma ona charakter jawny; rodzice mają jednak prawo do zachowania wyników badań w tajemnicy.

Jeżeli rodzic udzieli informacji nt. wyników badań czy konsultacji (przekaze opinię czy orzeczenie), wówczas szkoła podejmuje działania, stosowne do zawartych w opinii zaleceń.